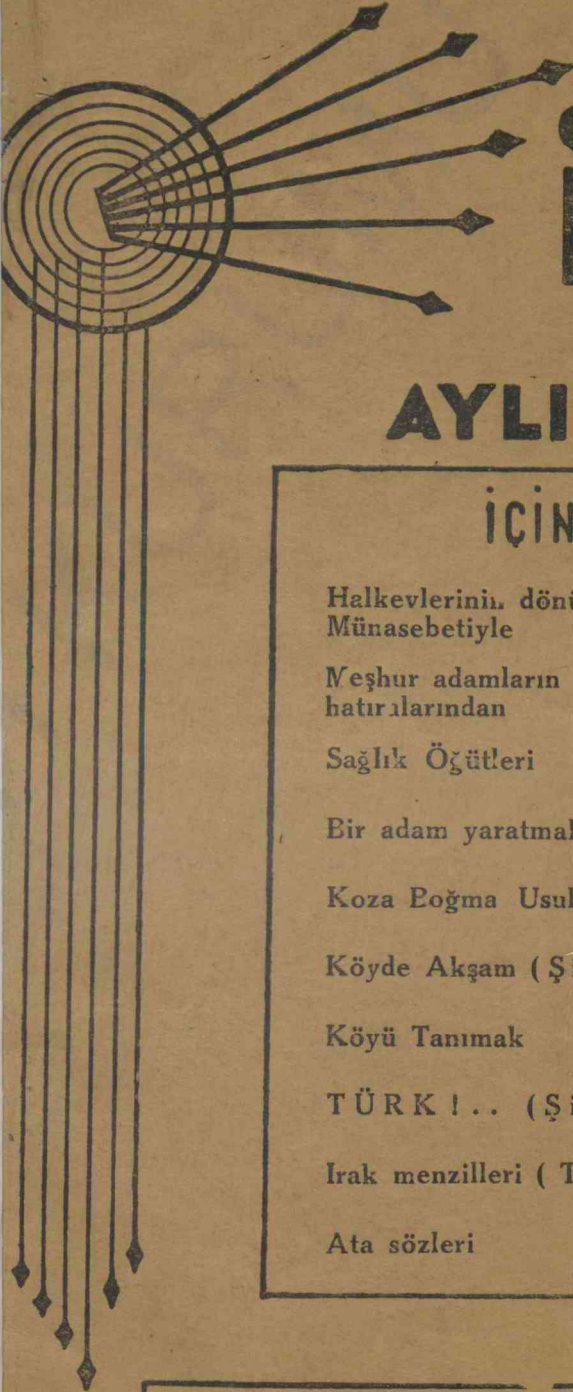

İNANÇ

AYLIK DERGİ

İÇİNDEKİLER

Halkevlerinin dönüm yılı Münasebetiyle	{ Ş. Acuner
Meşhur adamların hatıralarından	{ Halil Hilmi Ersan
Sağlık Öğütleri	: A. R. Haznedaroğlu
Bir adam yaratmak	: Şükrü Halil Tuğal
Koza Boğma Usulleri	: Akif Tunç
Köyde Akşam (Şiir)	: E. Tuğal
Köyü Tanımak	: Fehmi Erdoğan
TÜRK!.. (Şiir)	: Ahmet Güçsav
Irak menzilleri (Tefrika)	: Ata Lütfi Özdil
Ata sözleri	

SAYI

12

DENİZLİ

HALKEVİ

CUMHURİYET BASIMEVİ — DENİZLİ

İNANÇ

AYLIK HALKEVİ DERGİSİ

SAYI: 12

Şubat 1938

İMTİYAZ SAHİBİ : ETEM MUTLU

Halkevlerinin dönüm yılı münasebetile

Memleketimizde İlk Türk Ocağı 2 Mart 1912 tarihinde teessüs etmiştir. Bu ocak, fırka ve siyaset dışında , sırf Türkcülük ve Türklükle meşgul olmağa çalışan bir kurumdur. İttihat ve Terakki Cemiyeti, bazı maddi yardımlar da bulunarak bu kurumu bir kulüb haline getirmeğe de çalıştı. Mütareke devrinde yurdun feci vaziyeti üzerine faaliyete nihayet veren bu kurum, millî hükûmet kurulduktan sonra eski gayesininin tahakkuku için yeniden kuvvet ve faaliyetini genişletmeğe, memleketin her tarafına şamil olmak üzere sistematik bir program ile çalışmağa, teşkilâtını yaymağa başladı . . .

Ankarada kurulan bu günkü Halkevi ittihaz edilen bina , millî hükûmetin teessüsünden sonra vücuda getirilen ilk eserdir.

Bu tarihten itibaren memleketin her tarafında Türk Ocakları kuruldu.

5037932
1938/10-21

Milliyet fikrinin halk arasına yayılmasına ön ayak olan bu müessese, bütün hükûmet erkânı tarafından müzaheret gördü.

Türk Ocaklarının henüz fikir ve ideal halinde yaşattığı inkilâp ve milliyet fikirlerini, millî hükûmet bir hamlede fiil ve hareket haline kalbedince bu kurumların vaziyeti bütün bütün değişti. Çünkü yıllarca beslenen millî emeller tamamen hakikata kalbedilmiş oldu.

Millet ve devletin yaptığı inkilâp hamleleri bütün memleketi baştan başa Türk Ocağı haline çevirdi. Bu vaziyet karşısında 1931 de Büyük Millet Meclisi Ocakları lâğvetti. Zaten eski Türk ocaklarının idealleri bir zafer halinde mes'ut bir sonuca erince bu kurumlara lüzum bile kalmamıştır.

Eski panturanizm ve panislâmizm hulyaları yıkılırken yeni bir Türk milliyetçiliği ideali doğdu, bütün ruhları aydınlattı. Türk ocaklarının bu suretle kapanmas ile, onların yerine geçen Halkevlerini, o kurumların bir istihalesi zannedilmemelidir.

Vakıa, mevzularındaki münasebetlerle bu evlerin aynı binalarda yerleşmesi insana böyle bir fikir verebilir.

Hatta bugün bile halkevlerini, ocakların bir devamından ibaret sananlar bile vardır. Halbuki bu fikir doğru olmasa gerektir.

Çünkü bugünkü halkevleri, tamamen yeni Türk cemiyetinin sosyal bünyesine, yeni ihtiyaçlarına uygun olarak doğmuş ve prensibi ise yaratıcılık olan sosyal ve kültürel müesseselerden ibarettir.

Bu kurum, bir okul bir dersane olmaktan ziyade şimdiye kadar edindiğimiz şuurlu kanaata göre aynı duygu ve kültüre sahip insan topluluklarının birleşüp anlaştığı ve kaynaştığı bir yuvadır. Bu evler, yeni yaşayış ve duyuşun sahnesi olmağa uğraşiyor.

Halkevi, cemiyetin sosyal tekâmülüne muvazi olarak yürümek isterken bize yeni edebiyatı, yeni sahne ve san'atı göstermekte, halkımızın yeniliğe karşı olan bütün ihtiyaçlarını tatmin etmeğe de çalışmaktadır.

Bu müesseselerin en şayan dikkat değeride demokrasi pi-

rensiplerine uygun olarak müsavat fikirlerini göz önünde tutması, bütün vatandaşları göz önünde tutması, bütün vatandaşları sınıf farkı gözetmeksizin bir araya toplamağa çalışmasıdır.

20 Şubat 1938 Pazar günü Halkevlerinin yıl dönüm töreni yapıldı. Bu vesile ile bu kültür evlerine devam edenlerin sayısıyla yapılan işlerin (Başta öğretmenler olduğu halde) bütün münevverler tarafından gösterilen ilgilerin derecesini öğrendik, ve çok sevindik.

Bu kurumun başında İç İşleri Bakanı mütefekkir ve siyasi salâhiyete sahip Şükrü Kaya gibi bir şahsiyetin bulunması; bu avlerin istikbal hakkında bize daha müsbet ve esaslî bir fikir vermektir.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreri bir yıllık faaliyetin bilânçosunu yaparken alınan randımanı rakamların belâğatına dayanarak bütün ulusa radyoda ilân ve matbuatta neşretti.

Bundan anlaşılıyor ki halkevleri, büyüme açılma ve ilerlemenin sırrını toplulukta olduğunu sezmiş medeniyet, fikir ve ilerlemenin sürekli insan topluluklarının bir araya gelmesinden doğduğunu idrak etmiştir.

Sosyoloji ilmi, yaratıcı hamlelerin; ulusal inkilâpların, kültürel uyanışların daima bir cemiyeti teşkil eden fertlerin bir araya geldiği, kaynaştığı; fikir ve his münasebetleri kurulduğu zaman meydana geldiğini kayıt etmektedir. Zaten, insanlar ferdi ve hotbin hayattan uzaklaştıran o hayattan daha yüksek olan sosyal hayat, toplu yaşayıştır. Fertlerin fikrinde yaşayan idealler nihayet hafızada bir hatıra gibi kalmağa bir günde sönüp gitmeğe mahkûmdur.

İnsanın ferdi, şahsi hayatında millî ülküleri gevşer, cemiyetle fert arasında fikri ve hissi münasebetler azaldıkça hayatımızın heyecanı da azalır. Halbuki bir cemiyetin daima faal, yaratıcı olabilmesi için ferdi, daldığı inziva ve gayri tabii hayattan çeküp çıkarması bir kaynaktan bütün fertlere heyecan dağıtması gerektir.

İşte evlerimiz, bu sosyal ihtiyaçları göz önünde tutarak yıl dönümleri, temsilleri, konferanslarla insanları birbirine

Büyük adamların hatıralarından:

Meşhur Amiral Lord Nelson .

Yazan: Halil Hilmi Ersan

İngilterenin deniz harpleri kahramanı Horatio Nelson (1758—1805) Trafalgar zaferinden bir gün evvel gemisinde hususî kamarasında oturuyordu . Önünde bir gün sonra başlayacak olan Nil savaşının plânları duruyordu . Masasının etrafında da kendi filosuna mensup deniz subayları bulunuyordu . Bütün subaylar plânı dikkatli bir surette tetkik ettikten sonra bir tanesi ayağa kalktı ve: Eğer muyaffak olursak dünya ne kadar takdir edecek? „ dedi

Nelson cevap verdi: “ Eğer yok. Kazanacağımız muhakkak. Fakat bu zaferin hikâyesini anlatmak için içimizden kim berhayat kalacak o başka bir mesele. „

Subaylar kamarasını terk ederken şunu ilâve etti :

“ Yarın bu zamanda ya bir rütbe yahut Westminister ki-

yaklaştırmaya , sönmeğe yüz tutan millî ülkünün ateşlerini alevlendirmeye ve tazelemeğe çalışıyor, ve muvaffak da oluyor.

Denizli Halkevinin de, yasasına uygun büyük bir hüsniyetle çalıştığı ve birçok işleri yaptığı altıncı yıl dönümü münasebetile başkan tarafından irat edilen nutuktan öğreniyoruz.

Vatandaşlarımızı birbirine yaklaştırmak aralarında kuvvetli fikir münasebeti kurmak isteyen evimize başarılar dileriz.

Yazan : Ş . ACUNER

lisesinde bir mezar kazacağım.,,

Wellington ve çiftçi çocuğu

Napolyonun galibi meşhur general Wellington (1769 — 1852) Waterloo da Fransız ordusunu mağlup eden İngiliz ordusunun komutanı idi.

Harp bittikten sonra İngilterede malikânesine çekildi ve orada avcılık ve binicilikle vaktini geçirdi .

O zamanda avcılık yapan zenginler atlarını sürerek çiftliklerden geçmek ve çiftçilerin mahsullarını harap etmek gibi işlerden çekinmezlerdi.

Bir gün bir tarla sahibi mahsullarının üzerine doğru gelen atlı bir avcı kümesi geldiğini gördü. Mahsullarının ezilmesini istemediği için derhal çocuğuna: “Git tarlanın kapısında bekle ve kimseyi içeri sokma., dedi.

Avcı partisi tarlaya yaklaştı ve en önde gelen avcı kapıyı kapamış görünce orada bekliyen çocuğa “ Derhal kapıyı aç !., dedi. Fakat çiftçi çocuğu reddetti ve “ Bana babam buradan kimsenin girmesine müsaada etme !., dedi. Diğer bir avcı geldi “ Aç kapıyı seni döğörim !., dedi . Çocuk cevap verdi: “Ben yalnız bir emre itaat ederim; oda babamın emri., Daha iyi kalbli bir avcı ileri geldi ve bir altın lira gösterek “ kapıyı açarsan bu senin !., dedi

Nihayet yaşlıca bir kibar adam ileri geldi; yine açmadı Ben general Wellington’um; benim emrime her zaman itaat edilmiştir; yol ver tarladan geçeceğiz. „

Çocuk adını bütün dünyanın eşittiği büyük generala baktı ve şöyle dedi: “ Eger sen Wellington isen bana emre itaat etmemeyi teklif etmezsim. Ben kapıyı beklemek emrini aldım ancak bu emre itaat ederim. „

Wellington hayret etti ve arkadaşlarına doğru dönerek yavaş sesle şunları söyledi “ Ben bu çocuk gibi tehditden korkmaz (para ile kandırılmayan) ve ancak aldığı emre sarılan askerlerden müteşekkil bir ordum olsaydı dünyayı fetederdim.

Wellington atını çevirip arkadaşlarıyla uzaklaşmaya başladığı zaman, çocuğun babasına doğru koşarak bağırdığı şu sözleri eşitti ve hoşuna gitti: “ Baba! Baba! Napolyonun yapmadığını ben yaptım, Wellingtonu yolundan geri çevirdim.

Sağlık Öğütleri

Geçen sayımızda Şarbon = Dalak hastalığından korumanın gayet kolay olduğunu, hastalığın Aşı ve seromu bulunduğunu yazmıştık.

Şarbon aşısı nedir ?

Aşı , sağlam hayvanları bu hastalıktan korumak için icadedilmiş kuvvetli bir silâhtır.

Aşı , Veterinerler tarafından hayvanların derilerinin içine şırınga edilir,

Bu Aşı , sağlam hayvanlara tatbikedildiği zaman onları bir sene müddetle bu hastalıktan korur. Demek oluyorki hastalık sürüde baş gösterdikten sonra müracaat etmek doğru değildir. Mutlaka hastalığın başlamasından evvel davranmak lâzımdır.

Bunun içindirki, hayvan sahipleri, mallarını hastalık geldiği zaman değil, daha hastalık gelmeden Mart, Nisan aylarında aşılatmalıdır.

Çünkü, hastalık birkere zuhurettimi hükûmete haber verilip Veteriner yetiştinciye kadar bir çok hayvanlar ölmüş ve hatta bazan iş içten geçmiş olur.

Şarbon Seromo nedir ?

Serom, hem hasta hayvanları kurtarmak ve hem de hastalıklı sürüde bulunupta henüz hastalığın alâmetlerini göstermiyon ve fakat bu müthiş hastalığın mikroplarını elmiş olması kuvvetle muhtemel olan hayvanları korumak için icadedilmiş diğer kuvvetli bir silâhımızdır.

Serom, Aşı gibi derinin içine değil, derinin altına şırınga edilir ,

Serom, uzun müddet dayandığı için , Hükûmetimizin Veteriner dairelerinde hemen her vakit depo halinde bulundurulur.

Hastalıklı sürüde ilkin bu ilâçla hastalık durdurulur ve hastalar kurtarılır .

Sonra asıl şarbon aşısı tatbikedilmek [suretile, o sürüdeki hayvanların, bir yıl müddetle, kat'i olarak kurtarılması temin edilmiş olur.

Bu Hastalığa karşı köylülerimiz ne yapıyorlar ?

Bazı yerlerde hastalıklı sürü hayvanlarını büyük bir sudan geçiriyorlar ve bunun faydalı olduğunu zannediyorlar .

Halbuki bunun hiç bir faydası yoktur. Gerçi bazan belki bir kaç gün telefata durabilir. Fakat, buhal, çok muvakkattır.

Sürü , her zaman bulunduğu ağıla ve otlatıldığı meraya dönünce, hiç şüphesiz, hastalık, yeniden başlar ve telafatın önü de hiç bir suretle alınmaz.

Görülüyorki bu suretle hareket faydalı değildir. Bilâkis zararlıdır. Çünkü böyle hastalıklı sürüde hastalığı almış bir veya bir kaç Hayvan bulunur. ve bunlar yolda ölürlerse hiç şüphesiz o bölgeyi kirletmek suretile yurtdaşlarımızın felâketine sebep olmuş olurlar.

Aynı zamanda telefata önünü aldıklarını zannederek haber vermede gecikirler ve şüphesiz bu suretle kendilerine pahalıya malederler.

Hulâsa : Şarbon Serom ve Aşısı, çok foydalı vasıtalaradır.

Hükûmetimiz, bunları hazırlatmak için büyük fedakarlıklar yapmaktadır.

Cümhuriyet hükûmetimizin, Avrupaya muhtaç olmamak için kurduğu büyük ilim müesseselerinde yüksek ve salâhiyetli fen adamlarımız tarafından hazırlanmakta olan bu Aşı seromların Avrupada hazırlananlara faik bulunduğunu yine Avrupadan muvakkaten getirilen yüksek mütehassısların kabul etmiş olduklarını ve hükûmetimizi ve fen adamlarımızı takdir ettiklerini arzetmekle bir Türk vatandaşı sıfatile kıvanç duyuyorum.

Binaenaleyh hat'iyen ihmaletmeyerek cümhuriyet Hükûmetimizin büyük fedakarlıklarla hazırlattığı bu emsalsiz ilaçlardan istifade etmelerini ve lüzumsuz yere hayvanlarının ölümüne meydan vermemelerini sevgili köylü kardeşlerimize duyurmayı bir yurt borcu sayarım.

Veteriner Direktörü

A. Rifat Haznedar

Bir adam yaratmak

Yazan : Şükrü Halil Tuğal

Eserlerin bazı garip tecellileri vardır. Roman, Tiyatro Meslek kitabı vesaire olarak basılan eserler , hepsi buna boyun eymek mecburiyetindedirler.

Meselâ, ilk çıktığı zaman anlaşılmayan eserlerin, uzun yıllar hatta asırlar geçtikten sonra kıymet kazandığı; sırf reklâm kuvetile satış te'min eserlerin, yanında, kıymetleri ne olursa olsun, doğuşları gibi ölüşleri de gözlerden uzak kalarak vitrinlerde unutulmuş kitapları hatırlatmak isterim.

Fakat bu arada, yazının başlığına aldadanarak, ilmin kuru mantığı ile örülmüş veya sanat ufuklarında yaratıcı bir varlık olarak tanınmış herhangi bir dehâ (Genie) den ve bunun doğuş şartlarından bahsedeceğim sanılmasın. Maksadım , son günlerde okuduğum bir piyesi beraberce anlamağa çalışmaktır.

Çünkü, bu eser, daha sahneye bile konulmadan gazetelerde haklı haksız, birçok dedi kodulara yol açtı. Neticede yazıcı , menfaatlarına dokunuluyor sanarak şahlanan ihtirasların yaygaralarını, köpüklü ağızlarında boğmak için uzun uzadıya izahat vermek mecburiyetinde kaldı .

Halbuki, yazıcının da itiraf ettiği gibi, ne mevzu'un akışından ; ne de eserin ruhundan bir gazeteci düşmanlığı sezmek imkânı var. Yalnız, piyeste yaşatılan tipler bazı kimselere bu hissi aşlamış olabilir. Bu da onların şe'niyete (realitè) uygun eseri , kuruntulu bir adese ile tetkik etmelerinden doğsa gerek !...

*
* *

Eserin dış çevresini bu şekilde tamamladıktan sonra, mevzu'unu ele aldım.

Bir adam yaratmak (*) isimli eserin kahramanı olan, ölüm Korkusu piyesini yazan Husrev , bedbin bir şahsiyettir . Bu

[*] Bir adam yaratmak . Piyas 3 perde. Yazan, Necip Fazıl Kısakürek, 1938

his onda ifratata kaçan bir (Mèlancolie) yi hatırlatır.

Bu yüzden de , babasının ölüm şekli ve yazdığı eserin ruhu onda bir sabit fikir (İdée fikXe) haline gelir. Adeta hayatının hakikî rengi değişerek yarattığı esere uymağa çalışır. Bir gün yazdığı eserin ruhunu misafirlerine anlatırken , eserinde annesini öldüren Hüsrev gibi kendi yakın akrabalarından bir kızı öldürür.

Bu hadise onun hayatında tam manasile bir dönüm noktasıdır. kendisi būs bütün (İdée fikexe) ine kaptırarak intihar etmek ister. Fakat annesinin bu ihtimali daha önceden düşünerek ağacı kestirmiş olması yüzünden buna imkân bulamaz. Neticede, kendisi hakkında bir sürü çirkin neşriyat yapan birinin , metresinin kocası olan gazeteci patronunun tuzağına düşerek tımarhaneye sürüklenir .

Mevzu, çok derin ve filozofik problemlere mâlik olmakla beraber, onun bütün ruhunu şu bir kaç kelimede toplayabiliriz :

Hüsrev, eserin yaşattığı tip'in varlığı içinde eriyen bir şahsiyettir.

*
* *

Şimdi eseri birde sahne tekniği bakımından gözden geçirelim.

Eserde fikirler harekete , hakim olduğu için hareketsizlik bir kusur gibi görünse de , mevzu'un sürükleyiciliği bize en uzun tiratlarda bile can sıkıntısı vermiyor . Bu bakımdan yazıcı, çok muvaffak olmuş sayılabilir. Hele , eserin bütün kuvvetile şuuru muza hitap edişi ona ayrı bir mana veriyor .

Bana kalırsa , İşte Necip Fazıl Kısakürek'in bütün sanatı burada . . .

FB

Koza boğma usulleri

Yazan: İpek Bö. İstasyon Mü.
AKİF TUNÇ

İpek çekmek için muhafaza edilecek ve bekledilecek olan kozaların içerisinde bulunan kurtların (Krizalit) kelebek olmaması için öldürülmesi icap eder.

Öldürme tarzları. Mevaddı kimyeviye, Soğuk hava, kuru sıcak hava ve güneşle yapılır. Mevaddı kimyeviye ile soğuk hava usulleri pratik olmadığından kullanılmamaktadır. Bizim memleketimizde böcekçilik itibarile çok ileriye gitmiş olan Bursa, Trakya, Amasya, Antalya gibi yerlerde en ziyade buhar ve kuru sıcak hava usulleri tatbik edilmektedir. Diyarı-bekir, Denizli, Aydın, Ödemiş, Muğla havalilerinde yetişen kozaların onda biri ancak islim ve mütebakileri temamlile güneşte öldürülmektedir.

Buharla boğma: Bu işi görmek için ufak mikyasta bir boğma odası yapılır. Boğma odasının teşkilâ bir kaç kas, su kazanı, termometre ve kontrol kutusundan ibarettir. İşbu odanın pençereleri olmayup yalnız iki kattan ibaret bir kapısı vardır. Kapıların islim kaçırmaması için kapı yanları ve kapanma esnasında temas kısımlarına keçe sıkılmak icap eder. Boğma evinin tışarı kısmında ocak tertibatile oda dahilindeki kazanda bulunan su ısıdılır ve kaynadılır.

Boğma işine başlamadan önce ocak yakılır. su kaynamazdan evvel boğulacak kozalar kasalara 8 — 10 santim yüksek geçmemek üzere yayılarak kasalar yerlerine sürülür. ve kapılar muhkemce kapanarak ateş fazlalaştırılır. Boğma odasında sıcaklık derecesi 75—80 olunca 8—10 dakika sonra kozalar içindeki kurtların ölmüş olması icap eder. Buna daha iyi kanaat getirmek için kontrol kutusuna işe başlamadan evvel bir kaç çifte koza kontrol kutusuna sürülür ve bu boğma müddeti olan 8 dakika sonra kontrol kutunda bulunan bir

koza çıkarılarak kesilir ve kurdun karnı yarılarak kanı muayene edilir. Kan pıhtılaşmış ise ölmüş olduğu anlaşıl原因 olarak kapılar açılarak kasalar çıkarılır.

Kozaları ne 8 — 10 dakikadan noksan ve nede 15 — 20 dakikadan fazla bulundurmak katiyen [caiz değildir. Boğulmuş olan kozalar kasalarla alınarak güneş görmeyen yerlerde kurutulmak üzere serilir. Kozaların muhafazası diğer bir mahalde yapılacaksa boğma yerinden 24 saat önce nakli doğru değildir. Sebebi ise islimle yumuşamış olan kozaların nemliği gitmeden başka tarafa götürülecek olursa kozalar ezilir bundan ötürü de kıymetten düşmüş olur.

Köyde akşam

Bilseniz ne temiz bu köy hayatı,
Gönlümü boğuyor engin sevince;
Burada bir bâkir kız gibi batı
Kızarıp yanıyor vakti gelince..

Çökünce bir zulmet engin sulara,
Boşalır kayalar, sahiller, yollar.
Akşamı haykıran öğultulara
Karanlık; rüzgârla bir selâm yollar.

Geç kalan yolcuya küstü kapular
Her şeye yüklendi gizli bir acı
Sim siyah karardı ufuklar sular
Bakışlar yabancı yüzler yabancı..

Her kalbde sessizlik buldu yerini,
Köylüler sevinci ayırdı gamdan.
Kapadı yorgunluk aç gözlerini
Bütün köy uyudu sanki akşamdan.

Uzaktan uzağa ovada yalnız,
Çağlayıp akıyor bir nazlı dere
Sanki rüzgâr suda çırpınan bir kız
Şarkılar söylüyor bu güzel yere.

E. TUĞAL

Köyü tanımak

Yazan: Fehmi Erdoğan

En küçük memurumuzdan en büyüğüne kadar köyü ve köylüyü tanıdığımızı, filan köye davete, filan köye, cürmü meşhuda giden müddei umumi ile giderek orada bir gün kaldığımızı, onların hayatını, geçinmesini, evlerinin durumunu nzu uzadıya anlatırız. Bilmeyizki köy ve onun sadık bekçisi köylü yalnız bundan ibaret değildir. Geçen senelerin birinde; gazete muharriri bir bayanın köy tıncılemesi için, tenezzüh otomobilinin arkasına yiyeceğini ve battaniyesini koyarak, köyün bağı bulunduğ u ilçe kaymakamını yanına alıp üç saatlık köy gezintisinden sonra günlerce gazeteye yazı yazdığını duydum. Bundan bir ay evvel Gazi Enstitüsünde Kültür Bakanlığından bir bay çavuştan yetiştirilen bir köy öğretmenlerinden bahsederken bir azda, köylüyü anlatmak istedi.

Dediki: "Köylü katiyen hayal yürütmez, o hep realite peşindedir. „ Birincinin yaptığı üç saatlık köy tedkikatı, yersiz ve mümkün olamıyan bir iş olduğı gibi, ikincinin sözleri de asılsızdır.

Köyde uzun müddet yaşayanlar pek alâ bilirlerki; köylü, kış gününün poyrazı karşısında, asırlardanberi çizdirdiğı sabanile çorak tarlasından kaldıracığı ürünün geçen senekinden fazla olacak hayalile öküzlerini, donmadan yılmadan idare eder. O, yaz güneşinin nefesi tıkayan sıcağında, dağ gibi harmanını iki öküz, bir eşegile döğmeğe çabalarken güz mevsiminde yapacağı düğünde Ayşesine kavuşma hayalile çalışır. Köylüyü tanımak, onu sevmekle mümkündür. Bir nebat mütehasssının " nebatları tanıyacağım „ diye keisini, tüveycini, erkeklik ve dişilik uzviyetini birer birer elden geçirmesi gibi köylüyü günlerce tetkik etmek lâzımdır. Onun derdlerini dinlemek, toprak damlı evinde günlerce yatmak muhtelif mevsimlerde tabiat kuvvelerinin tahrip edici hadiseleri karşısında ne yaptığını görmek, oradaki kurunu vusta hayatının nasıl

devam ettiğini müşahade etmekle mümkündür. Kışın en soğuk gününde dam yuğması, dam üstünden kar kürümesi, etrafını saran mollaların yanlış yol göstermesine rağmen inanışı tezgâh çukurunda pazar günü bir haftalık un temin edeceğim diye kuru büber ütmesi ile ekmek yemesini, kaç kişi gördü? Çalı kökü, pelit odununun dayanıklı koru karşısında keyf çatan zenginlerin senelerce boğaz dolusuna hizmetçisi olan köylü, çalı yanan ocağının gelip geçici çıtırtısına " Tanrıdan başka yardım istiyeceğim yoktur „ diyerek ellerini bacaya kaldırmesını görmek, büyük harbin insan kitlelerini yerinden oynatan durumu sayesinde ancak bir kaç diyar görebilmiş olan köyün babası bilgisine bu gördüklerinden fazla ne kata bilmiştir . Köyü bütün endişeleri, bütün sevinçleriyle tanımak ona yaklaşmakla kabil olduğunu söylerken, Türklüğün bu en sağlam hars diyarını ihtirasla sevmek iyi tanımamız için bir inancımız olmalıdır .

Türk !...

Yıldırım adımlarla
Bizlerdi O koşanlar
Devrimler yaratarak
Bizlerdi Nur saçanlar

Durmadık böyle koştuk
Yürüdük ünle şanla
Her şeye biz kavuştuk
Soydaki asil kanla

Ne mutlu bir ulusuz
Köpüren bir çay gibi
Her yere biz koşmuşuz
Gene hep okyay gibi

Bu ulus öldü diye
Avrupa düğün yaptı
Şimdi bak güldü diye
Hepside Türke taptı

Ahmet Güçsav

Irak menzilleri

Tefrika № : 5

Yıl 1914 Genel Savaşta

Yazan : TA LÜTFİ ÖZDİL

— Giriniz. Dedi.

Dikkat ! kumandasile selâm durdum. Erkânıharp reisi söze başladı :

— Vilâyet defterdarı sizden şikâyet ediyor. Evrak tekemmül etmeden Transit ambarlarından 36 balye kapût bezi kaldırmışsınız.

— Evet Komutanım dedim devamla :

Silâhlarımız tekâmül etmeden düşman bizi vurdu . Asker arkadaşlarımızın yaraları kurtlanmış bir halde , sokaklarda yatıyorlar; dayanamadım. Bilerek bu hatayı acele yaptım. Şimdi pişman değilim.

Reis cevap verdi :

— Peki ama bu kadar aceleye lüzum var mıydı ? Bunun mes'liyeti büyüktür.

Saygılarla iyildim :

— Birçok yaralıyı ölüme sevk etmek , bundan daha mes'uliyetli değil mi ?

Gözlerime dik dik baktı ,

— Gidiniz dedi.

İkinci bir dikkat kumandasile geriye döndük. Dışarıya çıkarak salonda bekledik. Merkez komutanı tekrar içeriye girdi; evraklarımı alarak çıktı. Birlikte Levazım' Reisi Halil Rüştünün yanına girdik . Bu zat vaktile Kuleli Lisesi Türkçe ve Edebiyat öğretmenini imiş . Beni tanıyormuş , gülümseyerek ; reisin yazdığını bana okudu :

(Bu zabitin hatırını hoş ediniz ve kendisine 15 gün izin veriniz, bu evrakıda hıfzediniz !) Bundan sonra bana dediki:

— Azizim sivil arkadaşlarınız pek merhametsiz. Defterdarınız.

— (Bu zabiti sevkediniz veya ben istiğfa ederim.) Diyor.

Şimdi gidüp kendisile görüşünüz çekilirse fena bir iş yapmaz Sizde 15 gün izin verilmiştir.

Teşekkür ederek dışarı çıktım .

Bağdadın dar sokaklarından geçiyordum. Kolum açık bir fayton kapusuna çarptı. Şangır Şaugur camlar kırıldı ve sonra arabanın içerisinden bir baş dışarıya doğru uzandı ; sarı sakallı ve gözlüklü bir adam, bana bakıyordu ; bizim defterdar çelebi. Koyunun bulunmadığı yerde, keçiye Abdürrahman çelebi derlermiş. İşte bu da onlardan birisi idi. Yüzüne bakarak güldüm ve

— İstiğfa edebilirsiniz; dedim. İlerledim. Arkamdan bağı-
rıyordu :

— Lütfen daireye teşrif ediniz — olur dedim .

Ertesi gün yanına gittiğim zaman üç aydan beri birikmiş sivil maaşlarımı verdi . Kendisile iyice anlaştık . Beraberce o gün yaralı dolu olan hastaneleri gezdik . Dönüşte gözleri yaşarmıştı. Arkamızdan Mehmetçiklerin yanık sesleri geliyordu:

Açma doktor açma,

Yaralar azar

Anacığım duyarsa

Aklını bozar

Bu defterdar, düşmanla beraber Bağdatta kalmıştır ve hiyanetini böylece isbat etmiş oldu .

O günlerde Irak Cephesinde muharebeler biraz tavsamıştı. Golç Paşa hastalandı; birkaç gün sonra öldü. Büyük bir alay-

la kendisini bir top arabasına koydular ve Alman Konsulâto-
sunun bahçesindeki muvakkat mezarına gömdüler. Mezarlıkta
Erkânı Harpler söylevler verdiler. Bir gün evvel beni, yaralı
ve cepbane vapuruna memur tayin etmişlerdi. Bir harp suba-
yı gibi giyinmiş ve silâhlarımı takınmışım. Benim ozaman en
çok istediğim ve sevdiğim şey böyle bir harp ödevi idi. Hele
İstanbuldan gelen penbe kan renginde elbiseli ve kemeri han-
çerli genç subaylarla arkadaş olmak en sevimli isteğimdi. Al-
manyadan gelen harp dürbünlerinden birtane almak için her
şeyimi verecektim. (Devam edecek)

Atasözleri

Bülbül güle, insan yele, merkep küle âşıktır.
Büyük balık küçük balığı yutar.
Büyük başın büyük ağrısı olur.
Cahile elledikçe b böceği gibi korkar.
Cahilin senasında ise, âlimin ağzından tektir ışıit.
Cahillik gavurluktan zordur.
Cami kirasız su parasız.
Cami ne kadar büyük olsa ; imam bildiğini okur.
Cefa çekmeyen, sefanının kadrini bilmez.
Cesur tüccarın rızkı bol olur.
Cevahiri taşa çarpma.
Cinsdir çeker, pistir kokar .
Cümleye mukavemet kuvvei hatadandır.
Çakır el yoksulluk görmez.
Çalma kapuyu, çalarlar kapunu
Çanına ot tıkanı.
Çaya varmada çemrenme
Çeşmi insaf kadar âkile mizan olmaz.
Çıktın baktın kar havası.
Ne dönmedin a kör oalası . . . Bir karı odun dağında ölen
kocasın demiş.
Çıkmayacak can taş altında kalsa yine çıkmaz.
Çiftçinin yazın emiği, kışın emeği kaynar.
Çingene bakınca kürt müslüman.
Çingene çingeneyi çatmayınca kasnak boğazına geçmez.
Çingene horozu gibi kurulma.
Çi yemedimki karnım ağrısın.
Çoban armağanı çam sakızı.
Çok lâf Kur'anda yakışır.

Fiati - 12,5 - kuruştur.

Halkevlerinde çıkan Dergiler

<u>Halkevinin adı</u>	<u>Derginin adı</u>	<u>Kaç günde bir ÇIKTIĞI</u>
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	"
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Bafra	Altın Yaprak	Aylık
Balıkesir	Kaynak	"
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Ülker	Aylık
Denizli	İnanç	"
Elâziz	Altan	"
Eminönü	Yeni Türk	"
Eminönü	Halk Bilgisi IIb	"
Gireson	Aksu	"
Isparta	Ün	"
İzmir	Fikirler	15 günde bir
Konya	Konya	Aylık
Manisa	Gediz	"
Merzifon	Taşan	"
Milâs	Yeni Milâs	"
Muğla	Muğla	"
Niksar	Ülker	"
Trabzon	İnan	"
Samsun	19 Mayıs	"
Sinop	D. ranaz	"